

NY ENTRÉBYGGNAD OCH NYTT KÖK PÅ BORGHOLM

Borgholms slott är ett av Sveriges mest kända besöksmål och används ofta av både privata och kommersiella aktörer för olika arrangemang. För att möta nya behov har SFV nu byggt en ny entrébyggnad och ett nytt kök i slottet. Detta har krävt stor försiktighet på grund av slottets känsliga miljö och arkitektur.

Den nya entrébyggnaden kommer att ha verksamhet året runt och besökarna kommer att kunna boka biljetter och se aktuella utställningar med mera.

Borggårdens kapacitet är i dag för liten för att få lönsamhet i stora arrangemang. Den rymmer max 4 000 personer. Det nya entréområdet ska även göra det möjligt att arrangera konserter och andra evenemang utanför slottets murar och på så sätt öka antalet besökare.

Den nya köksmodulen inne i slottet gör det möjligt att ha caféservering för kaffesugna besökare. Arkitekt Erik Wikerstål har ritat en byggnad som smälter väl in i slottsruinen. Det svarta glaset gör att slottets väggar speglar sig på ett raffinerat sätt. En ny bro i kortenstål inuti slottet harmonierar mot väggarnas kalksten.

NU SKYLTA VÄGARNÄ I NORR

Nu ska Statens fastighetsverk skylta upp cirka 200 mil skogsbilväg i norra Sverige. Statens fastighetsverk har över 200 mil egna vägar och utöver dessa samägs ungefär 130 mil med andra markägare. Totalt rör det sig alltså om ungefär 330 mil som SFV:s skogsvaktare på olika sätt ansvarar för.

SFV:s vägar är generellt öppna, men kan tidvis vara stängda på grund av bärighetsproblem, snö eller på grund av att renskötselns behov lugn och ro för sin verksamhet. Endast ett fåtal av vägarna har vägbom.

– Det finns ett stort värde i att veta vägars namn. Det blir lättare att orientera sig och det är spännande med namnsättningen som ofta är kopplad till närgeografin, berättar Pär Färdmo, fastighetschef på SFV Mark. Dessutom är det viktigt att kunna ange var man är om någonting händer. Det kan vara allt från en skogsbrand till en olycka. Om man planerar en åtgärd i skogsbruket är det också bra att kunna berätta exakt var den sker. Det känns därför skönt att vägnamnskyllarna kommer upp under sommaren.

Inom Jokkmokks skogsvaktardistrikt sköter SFV ca 80 mil väg, varav 50 mil är egna vägar.

Inom Sorsele skogsvaktardistrikt sköter SFV knappt 100 mil väg, varav närmare 60 mil är egna vägar.

Inom Vilhelmina skogsvaktardistrikt sköter SFV ca 114 mil väg, varav 60 mil är egna vägar och inom Östersunds skogsvaktardistrikt sköter SFV ca 34 mil väg, varav 29 mil är egna vägar.

SFV PLANTERAR MINIPLANTOR I RENBETESLAND

Sommaren 2006 inledde SFV i samarbete med Högskolan Dalarna ett överlevnadsförsök för en ny typ av skogsplanter. Plantorna som testas är så kallade miniplantor. Under sommaren 2007 planterar SFV 30 000 miniplantor i Sorsele distrikt.

SFV arbetar inom rennäringens åretruntmarker. Hänsynen till rennäringen är en viktig del av arbetet. Den markberedning som görs i dag påverkar en relativt stor del av marktäckningen, framförallt marklavarna som är viktig föda för renen. Miniplantorna sätts på en annorlunda planteringspunkt, vilket på sikt kan bidra till att utveckla alternativa markberedningsmetoder.

Miniplantor tycks fungera mycket bra på mindre produktiva marker, framförallt i norr.

Alla tester som gjorts av miniplantor har hittills visat på en bra överlevnad. Miniplantorna tycks dessutom mycket sällan angripas av snytbaggas under det första året, trots att de inte har behandlats mot dessa. Dessa goda resultat har gjort att SFV vill testa miniplantan i 'skarp' plantering. Plantans ålder och storlek skiljer miniplantan från en vanlig planta. En miniplanta levereras från plantskolan vid 10 veckors ålder till skillnad från en vanlig planta

som har vuxit i plantskolan minst ett år före leverans. Miniplantan levereras 6–7 cm hög medan en vanlig planta är dubbelt så stor. Den korta tiden i plantskolan gör att den inte behöver behandlas med bekämpningsmedel varken mot svampar eller insekter. Det är också positivt att miniplantan bara behöver omkring en fjärdedel så stort utrymme vid transporter jämfört med konventionella planter.

I Naturvårdsverkets rapport 2007 om myndigheters arbete med hållbar utveckling får Statens fastighetsverk 11 poäng av 11 möjliga för sitt miljöledningsarbete. SFV blev år 2000 den första myndigheten i världen som har sitt skogsbruk certifierat av FSC.

AMBASSADER JORDBÄVNINGSÄKRAS

I början av 2000-talet gjorde SFV en stor inventering av de fastigheter som är belägna i jordbävningssårbara områden. Nu är flera av de åtgärder man planerade i full gång.

Jordbävningar medför horisontella krafter, och det är därför behövt att lägga in skivor av betong eller stål i byggnaderna som tar upp de horisontella krafterna vid en eventuell jordbävning. För att räkna ut hur byggnaderna kommer att påverkas vid jordbävning tar SFV hjälp

Miniplantor

Ambassaden i Teheran jordbävningssäkras

av lokala konsulter som är vana att rita hus med rörelseaspekten inräknad.

I Teheran klassade Jordbävningensinstitutet IIEES (International Institute of Earthquake Engineering and Seismology) byggnadens jordbävningssäkerhet som mycket dålig. Bristerna i konstruktionen var så allvarliga att man bara hade två val: att vidta omfattande åtgärder eller att riva huset och bygga nytt. Sedan hösten 2006 är ambassadpersonalen hänvisad till baracker på gården. Ambassaden får nu ny grundläggning, man gjuter parallella väggar i betong med armeringsjärn och förstärker bjälklaget.

Efter en kraftig jordbävning 1977 blev den svenska ambassaden i Bukarest så förstörd att kanslifunktionen flyttades därifrån. När SFV nu gör förstärkningar i huset åtgärdar man också det som blev förstört på 1970-talet. Det är en stor renovering som beräknas vara klar i slutet av året. När byggnaden nu får en ny betongstomme och andra förstärkande åtgärder måste man samtidigt med stor försiktighet bevara de kulturintressanta delarna. Huset har under de senaste åren använts som ambassadörsbostad och för viss representation. Men efter ombyggnaden kommer huset att utnyttjas mer effektivt genom att också kansliet flyttas tillbaka.

SALSTA SLOTT – NU MED NÖTKREATUR

Statens fastighetsverk och Upplandsstiftelsen har inlett ett samarbete för att stängsla ett 40 hektar stort område intill Salsta slott 2,5 mil norr om Uppsala.

Syftet är att öppna gammal och oanvändbar slåttermark som har vuxit igen med sly. Området är egentligen inte kulturhistorisk betesmark utan slåtterängar, som förr i tiden slogs med lie varje år. Markerna översvämmas av Vattholmaån under vår och höst och är mycket bördiga och passar därför utmärkt som betesmark.

Meningen är att området ska bli en ännu mer attraktiv plats för växter och häckande och rastande fåglar.

Området har stor potential att utvecklas till ett attraktivt besöksmål; här finns både storslagen natur, Salsta slott, fornlämningar, restaurang och golfbana.

Upplandsstiftelsens arbete med vården av kulturlandskapet drivs i samverkan med Världsnaturfonden WWF och området kring Salsta slott ingår i ett lokalt naturvårdsprojekt som även delfinansieras av Uppsala kommun och Naturvårdsverket.

EUROPA NOSTRA BESÖKTE DROTTNINGHOLM

285 representanter för Europa Nostra från hela Europa och fem utomeuropeiska länder besökte Drottningholms slott och Drottningholms slottsteater i början av juni.

Besöket inleddes med en vandring genom slottet och slottsträdgården och fortsatte med visning av slottsteatern. Drottningholms slottsteaters orkester under ledning av Mark Tatlow stod för den musikaliska underhållningen, solister var Sara Sandström och Joa Helgesson. Hedersgäster var den danske prinsgemålen Henrik och den spanska infantan Pilar de Borbón – den förre avgående president för Europa Nostra och den senare tillträdande president för Europa Nostra.

Europa Nostra är Europas största kulturarvsbevarande organisation. Den representerar över 200 ideella europeiska bevarandeorganisationer och stöds av många institutioner och företag. När värdefulla kulturmiljöer i Europa hotas slår Europa Nostra larm bland annat genom uttalanden och information till pressen. Europa Nostra är initiativtagare till priset *The European Union Prize for Cultural Heritage/Europa Nostra Awards*. Det instiftades för att belysa framstående bevarande- och utvecklingsinsatser av historiskt värdefulla miljöer. Prinsessan Madeleine är beskyddare för Europa Nostra i Sverige.